

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 284/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Združenie domových samospráv, o. z.**, Rovniankova 14, Bratislava, zastúpeného Tkáč & Partners, s.r.o., Hrnčiarska 29, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Svk/3/2024 z 11. decembra 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia práv podľa čl. 2 ods. 5 v spojení s čl. 3 ods. 2 až 4 a čl. 9 ods. 1 až 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Aarhuský dohovor“) s následkom porušenia čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 2, 4 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NSS“).

II.

2. Okresný úrad zamietol odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu, ktorým bolo podľa § 29 ods. 11 a 13 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „EIA“) rozhodnuté, že navrhovaná prevádzka zberu nie nebezpečných odpadov sa nebude posudzovať podľa EIA, a boli určené podmienky zmiernenia vplyvov na životné prostredie. Správna žaloba sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu bola zamietnutá. Správny súd bol toho názoru, že rozhodnutie okresného úradu je v súlade so zákonom a sťažovateľ konkrétne nevymedzil pripomienky k navrhovanej prevádzke tak, že by ich bolo možné vecne posúdiť. Spôsob vysporiadania sa so stanoviskom sťažovateľa považoval za dostatočný a poznamenal, že jeho pripomienky nezohľadňovali osobitosti prevádzky,

keďže sťažovateľ žiadal zapracovať opatrenia na zmiernenie negatívneho vplyvu bez toho, aby ho identifikoval.

3. K námietke sťažovateľa o porušení práva oboznámiť sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia správny súd uviedol, že k tomu nedošlo, keďže sťažovateľ bol oboznámený s ukončením zisťovacieho konania a bol poučený o možnosti vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia. Pritom mu nebolo upreté nahliadnuť do administratívneho spisu a zámer prevádzky bol podľa EIA zverejnený na webe. Ako nedôvodnú vyhodnotil správny súd aj námietku o neumožnení zúčastniť sa konzultácie podľa § 63 EIA, keďže okresný úrad konzultáciu po oboznámení sa so stanoviskami nezvolal a z EIA nevyplýva povinnosť vykonať konzultácie na žiadosť dotknutej verejnosti. Správny súd doplnil, že sťažovateľ ani nevedel, čo mienil riešiť v rámci konzultácie. Správny súd vylúčil porušenie zásad správneho konania, keďže sťažovateľ nekonkretizoval námietku o nedostatočnom vysporiadaní sa s jeho námietkami, ktoré boli len všeobecným nesúhlasom s rozhodnutím. Správny súd zamietol návrh sťažovateľa na prerušenie konania a predloženie veci Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“), keďže sťažovateľ nešpecifikoval otázku, ktorá by mala byť riešená a nebola zistená potreba výkladu európskeho práva.

4. Proti rozsudku správneho súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, ktorú NSS ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom zamietol. Uviedol, že kasačná sťažnosť bola formulovaná všeobecne bez vzťahu k rozsudku správneho súdu a rozhodnutiu okresného úradu a absentovalo odôvodnenie namietaného nesprávneho posúdenia veci v rozsudku správneho súdu. Podľa NSS správny súd správne vyhodnotil, že sťažovateľovi nebolo upreté žiadne procesné právo a jeho kritika, že správne orgány zľahčovali jeho úlohu dotknutej verejnosti a účastníka konania, je nedôvodná. NSS uviedol, že nekonkrétne frázy sťažovateľa nezakladajú nesprávnosť právnych záverov správneho súdu. Podľa NSS rozsudok správneho súdu dostatočne odpovedá na námietky sťažovateľa. K námietke sťažovateľa o nevykonaní konzultácií podľa § 63 EIA odkázal na svoje skoršie rozhodnutie s tým, že konzultácie neboli potrebné, keďže okresný úrad zabezpečil dostatok podkladov na rozhodnutie. NSS napokon dodal, že predmetom otázky položenej SD EÚ nemôže byť správnosť aplikácie práva Európskej únie v konkrétnej veci, pričom sťažovateľ vo formulácii otázky nevysvetlil, ktoré normy európskeho práva majú byť v jeho veci objasnené.

III.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti popisuje priebeh konaní pred správnymi orgánmi a správnymi súdmi. Uvádza rozsiahle úvahy o význame občianskeho aktivizmu pri ochrane životného prostredia, opisuje diskreditáciu zo strany štátu a vyjadruje presvedčenie, že táto sa premietla aj do arbitrárnych a formalistických rozhodnutí. Sťažovateľ sa domnieva, že sústavná, proti nemu zameraná činnosť štátu mu sťažila uplatňovanie základných práv. Je presvedčený, že súdy ho považujú za chronického sťažovateľa a dezinterpretovali jeho skutočný záujem na ochrane životného prostredia.

6. Sťažovateľ namieta, že správne súdy s ním nekonali ako so zainteresovanou verejnosťou a jeho správnu žalobu posudzovali ako žalobu právnickej osoby. V tom identifikuje nesprávne právne posúdenie, pretože v konaní uplatňoval ochranu práva na priaznivé životné prostredie. Tým došlo k jeho diskriminácii a k odmietnutiu spravodlivosti. Sťažovateľ opakuje svoje námietky o tom, že mu nebolo umožnené zúčastniť sa na konzultáciách podľa § 63 EIA. Napokon namieta spôsob,

akým sa NSS vysporiadal s jeho návrhom na polozenie prejudiciálnej otázky SD EÚ. To isté aj navrhuje v konaní o ústavnej sťažnosti. Formuluje otázky: (i) či je doterajšia prax ústavného súdu v jeho veciach hodná ochrany právom Európskej únie, (ii) či sa rozhodnutia SD EÚ vo veciach životného prostredia a ochrany ekologických spolkov týkajú všetkých oblastí ochrany životného prostredia a (iii) či sa rozsudok SD EÚ má interpretovať extenzívne v kontexte vnútroštátneho práva, teda či sa prednosť environmentálnych záujmov aplikuje na všetky konania bez ohľadu na podoblasť práva životného prostredia.

IV.

7. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

8. Posúdenie veci všeobecným súdom môže viesť k porušeniu základných práv iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Úlohou správneho súdnictva nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali rozhodné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (IV. ÚS 127/2012). Rozsudok NSS, ktorý konal a rozhodoval ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom krajského súdu a rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali.

9. Nedôvodná je námietka sťažovateľa o jeho diskriminácii z dôvodu, že správne súdy o jeho žalobe konali ako o žalobe právnickej osoby, a nie ako o žalobe zainteresovanej verejnosti, a preto nesprávne skúmali porušenie jeho subjektívnych práv, no nie práv zainteresovanej verejnosti. Tak tomu nie je. Krajský súd a následne NSS sa zaoberali správnu žalobou sťažovateľa v rozsahu, v ktorom bolo možné identifikovať jeho námietky. Aj správna žaloba zainteresovanej verejnosti je správou žalobou a nie je dôvod k nej pristupovať inak ako k akejkoľvek inej správnej žalobe. Podľa § 178 ods. 3 Správneho súdneho poriadku zainteresovaná verejnosť je oprávnená podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Z podaní sťažovateľa krajský súd a následne NSS vyvodili konkrétne námietky, ktoré podľa sťažovateľa mali viesť k nezákonnosti rozhodnutia okresného úradu. S týmito námietkami sa vysporiadali konkrétnymi odpoveďami, ktorých správnosť sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenamieta. Predovšetkým však z ústavnej sťažnosti nemožno identifikovať, v čom mal byť či už rozhodnutím správnych orgánov, alebo správnych súdov porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia.

10. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je nekoncentrovaným uplatňovaním neadresných námietok vo vzťahu k rozhodnutiam orgánov verejnej správy a správnych súdov. NSS poskytol sťažovateľovi jasné, zrozumiteľné a výstižné odôvodnenie, pričom reflektuje na ťažiskové skutočnosti dôležité

pre rozhodnutie o jeho kasačnej sťažnosti. NSS sa vyjadril aj k námietke sťažovateľa o nevykonaní konzultácií ústnym pojednávaním podľa § 63 EIA a odkázal na svoje skoršie rozhodnutie s tým, že konzultácie neboli potrebné, keďže okresný úrad zabezpečil dostatok podkladov na rozhodnutie. Rozsah odôvodnenia rozhodnutí krajského súdu a NSS nevybočuje z mantinelov práva na spravodlivý proces. V prípade sťažovateľa teda nemožno považovať závery rozsudku za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

11. NSS sa dostatočne zaoberal aj návrhom sťažovateľa na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnych otázok SD EÚ. Zrozumiteľne a logicky objasnil, prečo tieto otázky nemajú žiadnu relevanciu pre rozhodnutie o správnej žalobe. Obdobne sťažovateľom v ústavnej sťažnosti predložené otázky, ktoré sa zameriavajú na činnosť sťažovateľa a rozhodnutia ústavného súdu bez uvedenia konkrétneho ustanovenia práva Európskej únie, nemajú vplyv na správnosť záverov rozhodnutia okresného úradu a NSS. Ide o otázky bez konkrétneho presahu k aplikácii práva Európskej únie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2025

Robert Šorl
predseda senátu